

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 23^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1930

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος ἀνακοινεῖ τὸ Π. Διάταγμα τὸ ἐπικυροῦν τὴν ἐκλογὴν ὡς ἀντεπιτελλόντων μελῶν τῶν κκ. Ι. Γενναδίου καὶ Δ. Πασχάλη.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καταθέτει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα συγγράμματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΚΩΝΣΤ. Α. ΚΤΕΝΑ. Ἐκθεσις πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν περὶ τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1928 καὶ 1929 γενομένων γεωλογικῶν ἐρευνῶν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

ΣΕΙΣΜΟΛΟΓΙΑ.—Ἡ ἔντονος σεισμικὴ δρασίς τοῦ 1928 ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου καὶ τῇ δυτικῇ Μ. Ἀσίᾳ καὶ ἡ κατὰ ταύτην ἔκτακτος παλιροροϊκὴ κίνησις ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ὑπὸ κ. Ν. Α. Κρητικοῦ. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Δ. Αἰγινήτου.

Ὡς γνωστόν¹, ἀπὸ τοῦ τέλους Μαρτίου μέχρι τῶν ἀρχῶν Μαΐου τοῦ 1928 πολυάριθμοι σεισμικαὶ δονήσεις, ὧν ἀρκεταὶ ἐξαιρετικῆς σφοδρότητος, παρήχθησαν εἰς

¹ Δ. ΑΙΓΙΝΗΤΟΥ. Ὁ σεισμός τῆς Κορίνθου τῆς 22 Ἀπριλίου 1928 καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ. Πρακτ. Ἀκαδημ. Ἀθηνῶν, 3, 1928, σ. 369.

διαφόρους ζώνας κραδασμοῦ τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ τῆς δυτικῆς Μ. Ἀσίας.

Ἐκ τῶν σεισμῶν τούτων οἱ ἰσχυρότεροι ἦσαν οἱ ἐπόμενοι :

31 Μαρτίου : ὁ καταστρεπτικὸς σεισμὸς τῆς Σμύρνης.

14 Ἀπριλίου : ὁ καταστρεπτικὸς σεισμὸς τοῦ Τσιρπὰν τῆς Βουλγαρίας.

18 Ἀπριλίου : ὁ καταστρεπτικὸς σεισμὸς τῆς Φιλιππουπόλεως.

19 Ἀπριλίου : ἰσχυρὸς σεισμὸς παρὰ τὴν Φιλιππούπολιν (ἐπανάληψις τοῦ προηγουμένου).

22 Ἀπριλίου : ἰσχυρὸς σεισμὸς παρὰ τὴν Φιλιππούπολιν (ἐπανάληψις τοῦ σειμοῦ τῆς 18 Ἀπριλίου).

22 Ἀπριλίου : μετρίως ἰσχυρὸς σεισμὸς ἐν τῷ κόλπῳ τῶν Πατρῶν.

22 Ἀπριλίου : οἱ δύο ἰσχυροὶ καὶ ὁ καταστρεπτικὸς σεισμὸς τῆς Κορίνθου.

25 Ἀπριλίου : ὁ σφοδρὸς σεισμὸς τῆς Ἀδριανουπόλεως.

2 Μαΐου : ὁ σφοδρὸς σεισμὸς εἰς τὴν ΒΔ. Μικρὰν Ἀσίαν.

Προσέτι, κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Ἀπριλίου 1928 παρατηρήθη κατ' ἐπανάληψιν, ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς 24^{ης} μέχρι τῆς πρωΐας τῆς 25^{ης} τοῦ μηνός, ἔκτακτος παλιρροϊκῆ κίνησις τῆς θαλάσσης βραχείας περιόδου εἰς διάφορα παράλια τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς βορείου Κρήτης.

Κατὰ τὰς συγκεντρωθείσας εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον πληροφορίας, ἀφ' ἐνός τῶν παρατηρητῶν αὐτοῦ καὶ ἀφ' ἐτέρου τῶν Λιμεναρχείων, πρὸς δὲ καὶ κατ' ἄλλας σχετικὰς ἀνακοινώσεις δημοσιευθείσας εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐν ἀρχῇ παρουσιάσθη ὑπὸ μᾶλλον τοπικὸν χαρακτῆρα, παρατηρηθεῖσάν κατὰ τὰς 22-23 Ἀπριλίου ἐκ περιτροπῆς μεμονωμένων ἀνωμάτων αὐξομειώσεων τοῦ ὕψους τῆς θαλασσίας στάθμης εἰς Πειραιᾶ, Αἴγινα, Σκύρον,, Λέσβον καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν λιμένα τῆς Καρύστου. Κατὰ τὴν 24^{ην} ὅμως Ἀπριλίου τοῦτο προσέλαβεν ἔντασιν μεγαλειτέραν καὶ χαρακτῆρα γενικώτερον, αἱ δὲ αὐξομειώσεις τοῦ ὕψους τῆς θαλασσίας στάθμης ἐγένοντο ἔτι μείζονες. Οὕτω τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ φαινόμενον παρατηρήθη κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸν Πειραιᾶ, τὴν Κάρυστον, τὴν Σῦρον, τὴν Ἄνδρον, τὴν Μύκονον, τὴν Χαλκίδα, τὴν Σάμον, τὸ Νάυπλιον, τὴν Μῆλον, τὸ Ἡράκλειον, τὴν Χίον, τὴν Λέσβον τὴν Λῆμον, τὴν Ἀλεξανδρούπολιν, τὴν Καβάλλαν καὶ τὴν Θεσσαλονίκην. Προσέτι, εἰς τινὰς τῶν τόπων τούτων αὐξομειώσεις τοῦ ὕψους τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἐξηκολούθουν νὰ παρατηρῶνται καὶ τὴν ἐπομένην, 25^{ην} Ἀπριλίου, ἀλλ' ὅμως βαθμηδὸν ἐξασθενῶσαι καὶ περιοριζόμεναι μέχρι τελείας καταπαύσεώς των.

Ἡ μετεωρολογικὴ κατάστασις. — Ἐκ τῶν ἡμερησίων χαρτῶν τοῦ καιροῦ τῶν συντασσομένων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἑλλάδι καὶ τῷ Αἰγαίῳ οὐδεμίᾳ ἀπότομος μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως συνέβη κατὰ τὸ ἀπὸ 20-30 Ἀπριλίου 1928 διάστημα, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀσυνήθης ἦτο διὰ τὴν ἐποχὴν ἡ διανομὴ αὐτῆς.

Συμπεράσματα.—Ἐκ τῆς σπουδῆς τοῦ ἀνωτέρου ὕλικου παρατηρήσεως ἠδυνήθημεν νὰ ἐξαγάγωμεν τὰ κάτωθι συμπεράσματα :

Α. Ἡ ἐν τῷ βραχυτάτῳ, σχετικῶς, χρονικῷ διαστήματι τοῦ ἐνὸς μηνὸς περίπου γένεσις τόσων μεγάλων σεισμῶν καὶ εἰς τόσα σημεῖα τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου καὶ τῆς δυτικῆς Μ. Ἀσίας, ὡς καὶ ὁ τρόπος τῆς διαδοχῆς αὐτῶν, δεικνύουσι σαφῶς ἀκόμη μίαν φοράν, ὅτι τὰς περιοχὰς ταύτας, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, συνδέονται τεκτονικῶς, δέον νὰ τὰς θεωρῶμεν ὡς εὐρισκομένας καὶ εἰς σεισμικὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν¹.

Β. Εἰς τὰς σειμογενεῖς ταύτας περιοχὰς, εἰς τὰς ὁποίας πάντως δέον νὰ ὑφίστανται σήμερον τάσεις ἐλαστικάι, ὡς ἀπόρροια τῶν ἄλλοτε ὀρογενετικῶν κινήσεων, ἢ ἐν λόγῳ ἔντονος σεισμικῆς δράσεως δεικνύει ὡσαύτως καὶ τὴν δημιουργίαν σοβαρῶν παροδικῶν διαταράξεων εἰς τὴν προσωρινὴν κατάστασιν ἰσορροπίας τῶν στρωμάτων των. Ἄλλ' αἱ κατὰ τὰς διαταράξεις ταύτας λαβοῦσαι χώραν ἀπότομοι κατακόρυφοι κινήσεις δέον ἀσφαλῶς νὰ ἔσχον καὶ ἀντίκτυπόν τινα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν ζωνῶν τούτων κρᾶδασμοῦ περιβαλλομένην ἀσθενεστέραν αἰγαϊκὴν περιοχὴν, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδηλωθῆ, συνεπέα τῶν ἐκ τῶν κινήσεων τούτων ἀναπτυχθεισῶν πλευρικῶν πιέσεων καὶ τάσεων εἰς τὰς ἀκτὰς, τοῦλάχιστον δι' ἐλαστικῶν ἀναπάσεων εἰς τμήματα τοῦ βυθοῦ τοῦ Αἰγαίου καὶ διὰ τῆς κατ' ἀκολουθίαν παραγωγῆς εἰς αὐτὸ χαρακτηριστικῶν κινήσεων τῆς θαλάσσης.

Γ. Ἀποκλειομένων τῶν μετεωρολογικῶν αἰτίων, ἢ καὶ ἀστρονομικῶν ἀκόμη, τὸ κατ' ἐπανάληψιν παρατηρηθὲν φαινόμενον τῆς ἐκτάκτου παλιρροϊκῆς κινήσεως ἐν τῷ Αἰγαίῳ τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ Ἀπριλίου 1928, ἂν καὶ δὲν συνέβη τοῦτο συγχρόνως μὲ τινα ὠρισμένον σεισμὸν ἔχοντα τὸ ἐπίκεντρόν του εἰς τινα παράλιον περιοχὴν ἢ εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης, ἀλλ' οὔτε ὀλίγον πρὸ ἢ καὶ μετὰ ἀκόμη σεισμῶν, δύναται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ ἀποδοθῆ εἰς ἀναπάσεις τμημάτων τοῦ βυθοῦ τοῦ Αἰγαίου τῆς ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ ἀναφερομένης φύσεως, ἀφοῦ ἄλλως τε τὸ φαινόμενον ἔλαβε χώραν διαρκούσης τῆς περιόδου ἐντόνου δράσεως τῆς σεισμικῆς ἐνεργείας εἰς τὰς πέριξ περιοχὰς, μάλιστα δέ, καθ' ὃν χρόνον ἐξεδηλώθη αὕτη εἰς τὴν πλησιεστέραν αὐτῷ σεισθεῖσαν ζώνην, τὴν τῆς Κορίνθου, καὶ ἀφοῦ αἱ διαταράξεις τῆς ἰσορροπίας εἰς τὰς μεγάλας μάζας τῶν σεισθεισῶν περιοχῶν δὲν προὐκάλεσαν ἐν τῇ λεκάνῃ τοῦ Αἰγαίου ἄλλους σεισμούς, ὡς θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀναμείνῃ ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει.

Δὲν εἶναι βεβαίως ἐκπληκτικὸν σήμερον τὸ νὰ βεβαιώσῃ τις, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν γνωστῶν ἀποτελεσμάτων διαφόρων μεγάλων σεισμῶν, ὅτι φαινόμενα ἀνυψώσεως

¹ Ν. Α. ΚΡΗΤΙΚΟΥ. Περὶ τῆς σεισμικότητος τῶν Κυκλάδων καὶ τῆς Κρήτης. Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 2, 1926, σ. 156.

καὶ καταπτώσεως τοῦ γηίνου φλοιοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ παραχθῶσι συνεπεῖα σεισμῶν καὶ ὅτι δύνανται κατ' αὐτοὺς νὰ προκύβουν εἴτε ἀπλαῖ κάμψεις τῶν γηίνων στρωμάτων, εἴτε καὶ διαρρηξῆς ἀκόμη νὰ ἐπέλθουν κατὰ μῆκος τῶν γραμμῶν διαταράξεως αὐτῶν· οὐχ' ἦττον ἐν τῇ παρούσῃ περιπτώσει φαίνεται μᾶλλον πιθανόν, ὅτι ἔχουν ἐκδηλωθῆ μόνον ἀνυψωτικαὶ τάσεις ἐν τῷ Αἰγαίῳ, παρὰ ὅτι ἐκεῖ παρήχθη καθίζησις τῶν γηίνων στρωμάτων, ὡς δευτερεύον σεισμικὸν φαινόμενον, ἀφοῦ οὐδαμοῦ τῶν ἀκτῶν αὐτοῦ ἢ τῶν νήσων ἐπῆλθε μόνιμος μεταβολὴ τοῦ ὕψους τῆς στάθμης τῆς θαλάσσης σχετικῶς πρὸς τὴν ἀκτὴν καὶ ἀφοῦ οὐδεμία σύγχρονος καθίζησις ἢ καὶ ἡφαιστειαὶ ἐκρηξῆς ἔλαβεν ἐκεῖ χώραν.

Ὅθεν φαίνεται πλέον πιθανόν τὸ νὰ δεχθῆ τις, ὅτι αἱ κινήσεις, αἵτινες παρήχθησαν ἐπὶ τῶν ἐστιακῶν γραμμῶν τῶν μεγάλων σεισμῶν, ἐξήγησαν μὲν πλευρικὰς πιέσεις ἐπὶ τῆς ἀσθενεστέρως αἰγαϊκῆς περιοχῆς, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ὤφειλεν αὕτη νὰ ὑποχωρήσῃ, γενομένων οὕτω κάμψεων ἴσως, ἀλλ' οὐχὶ ὅμως ὅτι ἐν αὐτῇ θὰ παρήχθη καὶ μόνιμός τις μεταμόρφωσις, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ καθορισθῆ μόνον δι' ἀκριβῶν χωροσταθμίσεων.

Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὸ σύνδρομον τοῦτο φαινόμενον τῆς ἐκτάκτου παλιρροϊκῆς κινήσεως ἐν τῷ Αἰγαίῳ πρὸς τὸ τῆς ἐντόνου δράσεως τῆς σεισμικῆς ἐνεργείας ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου καὶ τῇ δυτικῇ Μ. Ἀσίᾳ, ἂν καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἄμεσον ἐπακολούθημα ὀρισμένου τινὸς σειμοῦ, ἦτο πάντως παράγωγον ταύτης, νὰ τὸ χαρακτηρίσωμεν δὲ ὡς θαλάσσια κύματα σεισμικῆς μὲν φύσεως ἀλλ' ἐξ ἐλαστικῶν κινήσεων τοῦ βυθοῦ, αἵτινες ἔλαβον χώραν κατ' ἐπανάληψιν, καὶ οὐχὶ ἐκ καταβυθίσεων ἢ κατολισθήσεων συνεπεῖα σειμοῦ.

Δ. Τούλάχιστον διὰ τὴν παροῦσαν περίπτωσιν πρέπει προσέτι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οἱ σειμοὶ συνιστῶσι τὸ πρῶτον φαινόμενον, προπαρασκευαστικὸν τρόπον τινά, αἱ δὲ κάμψεις, ἔστω καὶ παροδικαί, τοῦ γηίνου φλοιοῦ τὴν δευτερεύουσαν κίνησιν, τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον αἱ συνεπεῖα τῶν τεκτονικῆς φύσεως ἀναπάσεων τοῦ φλοιοῦ παρατηρηθεῖσαι κινήσεις τῆς θαλάσσης δὲν παρήχθησαν ἐν τῇ πλειοσειστῷ ζώνῃ τινὸς τῶν σεισμῶν, ἀλλ' εἰς περιοχάς, ὅπου οὐδὲν ἴχνος τῶν σεισμῶν παρετηρήθη ἢ οὗτοι ἐγένοντο αἰσθητοὶ μὲ ἰσχύν, μὴ ὑπερῆσαν τὸν IV^ο τῆς δεκαβαθμίου κλίμακος.

Ἐκ τούτου δικαιολογεῖται τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ φαινόμενον τῶν ἐν λόγῳ κινήσεων τῆς θαλάσσης παρήχθη κεχωρισμένως τῶν σεισμῶν, οἵτινες ἐγένοντο αἰσθητοί, ἂν καὶ παράγωγον τούτων, καὶ ὅτι τὸ γεγονός φαίνεται διάφορον, ἐφ' ὅσον πρόκειται μόνον περὶ παροδικῶν κάμψεων τοῦ γηίνου φλοιοῦ καὶ οὐχὶ περὶ μόνιμων τοιούτων ἢ καὶ διαρρηξῶν τῶν στρωμάτων κατὰ μῆκος τῶν γραμμῶν διαταράξεως.

Ε. Τέλος, ἂν καὶ τὸ φαινόμενον δὲν ἔσχε βεβαίως τὴν σπουδαιότητα καὶ τὰς

διαστάσεις τῶν θαλασσίων σεισμικῶν κυμάτων τῆς τυπικῆς μορφῆς, ὅφ' ἦν ταῦτα ἔχουσι παρατηρηθῆ εἰς πολλοὺς μεγάλους σεισμοὺς ἐπικέντρου ὑποθαλασσίου ἢ παραλίου, οὐχ' ἦττον οὐδὲ ὅλως ἐξ αὐτοῦ ἐλαττοῦται τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ παρουσιάζει τοῦτο, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον δὲ δύναται νὰ καταταχθῆ εἰς τινὰ τῶν γνωστῶν κατηγοριῶν θαλασσίων σεισμικῶν κυμάτων, ἐκ δὲ τῶν συνθηκῶν, ὅφ' ἃς ἔλαβε τοῦτο χώραν, προκύπτει, ὅτι πρόκειται περὶ φαινομένου οὐ μόνον γενικωτέρας σημασίας ἀλλὰ καὶ ἰδιαζούσης μορφῆς.

Ἦδη ἐκ τῶν ὑστέρων νομίζομεν ὡς ἀποδεικνύμενον τὸ ὅτι ὁ κ. Αἰγινήτης πολὺ ὀρθῶς εἶχεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς χαρακτηρίσει τὰς ἐν λόγω κυμάνσεις τῆς θαλάσσης ἐν τῷ Αἰγαίῳ ὡς ἀναμφιβόλως σεισμικῆς φύσεως, ἀναφέρων αὐτάς εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν του εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηῶν «περὶ τοῦ σειμοῦ τῆς Κορίνθου τῆς 22 Ἀπριλίου 1928» κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 3^{ης} Μαΐου τοῦ ἔτους τούτου.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ANATOMIKH. — **Zur Histobiologie der blastomatösen Ovarialteratome**, von *H. Them. G. Sklawunos*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Γ. Σκλαβούνου.

Im Nachfolgenden soll ein Teratoblastom des Eierstocks näher erörtert werden, das wegen des gleichzeitigen Vorhandenseins von *multiplen Gliomen im grossen Netz* besonderes Interesse in formalgenetischer Hinsicht bietet. Wir werden sehen, dass sich dieser höchst seltene und eigenartige Befund eindeutig überhaupt nicht erklären lässt. Auch das bei der histologischen Analyse des Ovarialteratoms festgestellte *Überwiegen von Derivaten des Zentralnervensystems mit Differenzierung von sehr schönen neuroepithelialen Formationen* erscheint beachtenswert.

Aus der *Krankengeschichte* teile ich nur folgendes mit: Helene G. geb. 1909. Vor etwa 5 Monaten wurde Patientin von ihrem Bruder in den Bauch gestossen, sie konnte sich nach dieser Verletzung mehrere Minuten nicht aufrichten; später schwanden die Beschwerden. Seit 2 Monaten bemerkte man eine allmähliche Zunahme des Leibes, zuletzt unter Schmerzen. *Status præsens*: Hochgradig vorgetriebener Leib, bewegliche glatte Geschwulst fühlbar, mit prall elastischer Konsistenz. *Klinische Diagnose*: Cystoma ovarii. *Therapie*: Operation: Medianschnitt zur Exprolation. Hierbei zeigt sich das vorliegende Netz von ganz eigenartiger, gelblich braunrötlicher Farbe und übersät von kleinsten, klaren, kleinstecknadelkopfgrossen Knötchen, ähnlich einer Miliaria crystallina. — Probeexcision. — Entfernung eines grossen Ovarialtumors der linken Seite, die Adnexe sind breit gezogen am Tumor. Gewicht des Tumors 8 Pfund. Inhalt: Fett, Haare, Knorpel.